

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ผลิตถ่านลิกไนต์ เพื่อจัดส่งให้โรงไฟฟ้าแม่เมาะ สำหรับใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ลักษณะการทำเหมืองเป็นลักษณะการทำเหมืองแบบเปิดหน้าดิน ดังนั้นขั้นตอนการทำเหมือง จะเริ่มตั้งแต่ การสำรวจเบื้องต้นเพื่อหาแหล่งถ่านลิกไนต์ ตัดสินใจทำเหมือง เมื่อตัดสินใจทำเหมืองย่อมหมายถึงการเริ่มดำเนินกิจการทำเหมือง โดยเริ่มทำการจัดเตรียมสถานที่การทำเหมือง ก่อสร้างอาคารที่ทำการ ติดตั้งระบบสายพานลำเลียงถ่านลิกไนต์ จัดหาเครื่องจักรหลัก เครื่องจักรสนับสนุน และอุปกรณ์ต่างๆ สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นเพียงการดำเนินงานขั้นต้นเท่านั้น

ในปัจจุบัน การผลิตถ่านลิกไนต์จะทำการขุด-ขน ในบ่อเหมือง โดยขั้นตอนแรกต้องทำการเจาะสำรวจหาแหล่งที่อยู่ของถ่านลิกไนต์ที่แน่นอนเพื่อทำการขุดจริง หลังจากนั้นจะทำการเปิดหน้าดิน การเปิดหน้าดินในแต่ละชั้นต้องมีการวางแผนตลอดเวลา เพื่อป้องกันอันตรายจากการพังทลายของหน้าดิน เมื่อพบถ่านลิกไนต์จะทำการขุดขึ้นมา ในการขุดถ่านลิกไนต์ในแต่ละชั้นต้องมีการวางแผนการขุดเช่นเดียวกัน แล้วจึงทำการขน อาจขนโดยรถบรรทุก หรือขนโดยระบบสายพานลำเลียงขึ้นอยู่กับงานที่ทำการขุด-ขน ถ่านลิกไนต์ที่นำส่งให้ โรงไฟฟ้าต้องทำการบดให้มีขนาดเล็ก ส่วนถ่านลิกไนต์ที่เหลือจะเก็บไว้ที่ลานกองถ่านลิกไนต์ และท้ายที่สุดของการทำเหมืองต้องทำการฟื้นฟูสภาพบริเวณเหมืองไปพร้อมๆ กับการใช้พื้นที่ทำเหมืองด้วย

สิ่งที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นกิจกรรมที่มีหน่วยงานและรายการทางบัญชีเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย ดังนั้นสิ่งที่น่าศึกษา คือ เหมืองแม่เมาะมีระบบบัญชีและการควบคุมทางบัญชีอย่างไรถึงสามารถควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ และแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาของระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมทางบัญชีที่ใช้ปฏิบัติใน
เหมืองแม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง

องค์ประกอบองค์ความรู้อิสระ

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ และ ทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 3 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หน่วยงานเหมืองแม่เมาะ

บทที่ 4 การบันทึกบัญชี และ การจัดเก็บข้อมูล

บทที่ 5 ระบบทางเดินเอกสารทางบัญชี เหมืองแม่เมาะ

บทที่ 6 แบบฟอร์มทางการบัญชี

บทที่ 7 รายงานทางการบัญชี

บทที่ 8 บทสรุป ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา

วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

สอบถามโดยการสัมภาษณ์จากผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี การพนักงาน และ พัสดุ
ของเหมืองแม่เมาะ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ คู่มือนโยบายและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของเหมือง
แม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

1. ระบบบัญชี¹

หมายถึง ระบบการจัดเก็บข้อมูลทางการเงิน อันประกอบด้วย
แบบฟอร์ม หรือเอกสารต่างๆ บันทึกทางการบัญชี รายงาน
งาน ตลอดจนวิธีการและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้นำมาใช้
ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการ
เงินของกิจการแห่งใดแห่งหนึ่งให้แก่ฝ่ายจัดการ

¹ วิไล วีระปรีย และจงจิตต์ หลีกภัย, ระบบบัญชี, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533 : หน้า 1.

2. การควบคุมทางการบัญชี² หมายถึง แผนการจัดองค์การ วิธีการและมาตรการต่างๆ ที่นำมาใช้ในการป้องกันทรัพย์สินให้ปลอดภัยจากการทุจริตผิดพลาดทั้งปวง และข้อมูลทางการบัญชีถูกต้อง เชื่อถือได้

3. ถ่านลิกไนต์³ หมายถึง ถ่านหิน (Coal) ที่กำเนิดจากซากพืชที่ทับถมกันมาหลายล้านปี ซึ่งมีคุณภาพต่ำที่สุดในจำนวน 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ลิกไนต์ (Lignite)
2. ซับบิทูมินัส (Subbituminous)
3. แอนทราไซต์ (Anthracite)
4. บิทูมินัส (Bituminous)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงระบบบัญชีและการควบคุมระบบบัญชี ของเหมืองแม่เมาะ
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานทางบัญชี สำหรับเหมืองแม่เมาะ และกิจการประเภทเดียวกัน

² วิไล วีระปรีช และจงจิตต์ หลีกภัย, ระบบบัญชี, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533 : หน้า 9.

³ http://mma.egat.or.th/Type_of_Coal_/body_type_of_coal_.html [2000, Oct 11]